

Oslo, 27.07.09

Miljøverndepartementet
postmottak@md.dep.no

Høringsuttalelse – utkast til statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene

Norges Naturvernforbund sender herved noen kommentarer til utkast til statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene.

Vi er generelt positive til innføringen av slike rikspolitiske retningslinjer, men har følgende kommentarer til forslaget til MD.

Krav om at alle kommuner og fylkeskommuner må ha en energi- og klimaplan

I Olje- og energidepartementets Strategi for økt utbygging av bioenergi av 1. april 2008 varsles at regjeringen vil innføre krav om at alle kommuner skal ha en energi- og klimaplan innen 1. januar 2010. I høringsnotatet til statlig planretningslinje står det at det "forventes at alle kommuner innen 1. juli 2010 skal gjøre første generasjons klima- og energiplanlegging". Per dags dato (28. juli 2009) viser Enovas oversikt at kun 73 kommuner (17 %) har utarbeidet en energi- og klimaplan¹. Selv om mange kommuner har gjort vedtak om å utarbeide en plan, er det grunn til å tro at det om et år fortsatt vil være mange kommuner som ikke har en egen plan for energi og klima.

Selv om den statlige planretningslinjen stiller krav og kan hjelpe kommunene i arbeidet med energi- og klimaplaner mener vi det er nødvendig å legge et sterkere press på kommunene slik at alle kommuner utarbeider planer. Vi ønsker derfor primært en egen forskrift til plan- og bygningsloven som klargjør at det er et krav at alle kommuner og fylkeskommuner har en egen energi- og klimaplan. En energi- og klimaplan er et meget viktig verktøy i kommunenes arbeid for å redusere klimautslippene. Den kan gi en mer gjennomgripende og helhetlig plan for hvordan kommunene bør satse på redusert energiforbruk og mer miljøvennlige oppvarmings- og transportløsninger. Norges Naturvernforbund mener for eksempel at alle søknader om fjernvarmekonsesjoner må ses i sammenheng med lokale energi- og klimaplaner. Utbyggingen av fjernvarme må vurderes i lys av kommunens plan for energieffektivisering og overgang fra fossile til fornybare energikilder. Derfor synes vi det er beklagelig at det fortsatt er så mange kommuner som ikke har en energi- og klimaplan og vi mener at krav om dette må forskriftsfestes.

Klargjøring av myndighet

MD viser i høringsutkastet til kommunens rolle for å redusere klimagassutslippene. Naturvernforbundet er helt enig i viktigheten av kommunal innsats for reduserte utslipp. Samtidig tror vi det er behov for klargjøring av hvilken rolle kommunen (og fylkeskommunen) kan spille, særlig med tanke på virkemiddelbruken. Flere kommuner vurderer for eksempel innføring av kommunale forbud mot nyinstallering av oljekjeler i eksisterende, private bygg. Flere kommuner ønsker også å gå lenger enn byggeforskriftene for på den måten å stille strengere krav i forbindelse med utbyggingsprosjekter. I tillegg ser enkelte kommuner på muligheten for kommunale CO₂-avgifter, for eksempel på fyringsolje. Dette er eksempler på saker hvor det må tydelig

¹ <http://www.klimakommune.enova.no/>

avklares hvilke muligheter kommunen har til iverksettelse av egne virkemidler. Norges Naturvernforbund mener at de kommunene som ønsker å være fremtidsrettede og velge miljøvennlige løsninger som er mer ambisiøse enn det nasjonale lover og retningslinjer legger opp til, må få dispensasjon og muligheten til det.

Klargjøring av innhold i klima- og energiplaner

Det må stilles klare krav til innholdet i klima- og energiplaner. I MDs forslag til slikt innhold (punkt 4 i forslaget til retningslinje) ber vi om at det presiseres hva som menes med handlingsprogram. I tillegg til tydelig ansvarsfordeling må det her også legges inn en tydelig tidsplan for gjennomføringen av handlingsprogrammet. En energi- og klimaplan reduserer ikke klimautslippene. Planen må forankres politisk og følges opp med handling. Flere energi- og klimaplaner har dessverre ikke blitt gjennomført. Vi mener derfor at retningslinjene også bør si noe om oppfølgingen av planene.

Til punkt e) om gjennomgang av tiltak og virkemidler bør dette spesifiseres ytterligere slik at planen tydeliggjør hvilke tiltak og virkemidler kommunen selv skal gjennomføre, og hvilke tiltak som ligger til fylkesnivå eller nasjonalt nivå. Det bør være et mål at størst mulig del av kommunens klimamål oppfylles gjennom virkemidler kommunen selv rår over. Faren er ellers at kommunen og staten skylder på hverandre i forklaringen av hvorfor utslippene eventuelt ikke er blitt redusert.

Videre mener vi at det i punkt e) bør legges til at planen må inneholde tiltak og virkemidler for energieffektivisering. Energieffektivisering er et av de områdene hvor kommunene har store muligheter for å gjennomføre tiltak. For eksempel må kommunene gå foran og redusere energiforbruket i alle offentlige bygninger. Redusert energiforbruk gir ikke nødvendigvis direkte utslag på kommunenes klimautslipp, men det er av stor betydning for å redusere klimautslippene globalt. Ved at energieffektivisering nevnes eksplisitt i dette punktet tydeliggjøres det som et viktig klimatiltak sammen med energiomlegging.

Vi foreslår derfor følgende endring (i kursiv):

e) Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, *energieffektivisering* og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene/virkemidlene skal i størst mulig grad være koplet til oppnåelse av de målene som er satt av kommunen.

Med vennlig hilsen

(sign.)
Anders Haug Larsen
Rådgiver

(sign.)
Audun Randen Johnsen
Rådgiver